

Za téma své diplomové práce jsem si zvolila „Loterie, hry a sázky v trestním zákoně“. Touto problematikou jsem se zabývala již v rámci vědeckého semináře z trestního práva, kde jsem také vypracovala v roce 2006 stejnojmenný referát.

Hazardní hry provází lidstvo již od nepaměti. Hra v kostky, karty, různé druhy sázek a loterií poskytovaly vždy vzrušení a rozptýlení, které bylo lákavým zpestřením každodenního stereotypu. Ve středověku bývala většina zábav soustředěna do období od podzimu do jara, kdy ustaly zemědělské práce a končila i válečná tažení. Velmi oblíbenou byla v této době hra v kostky. Ta patřila dle středověké morálky k nejopovrženlivějším a byla oblíbena zejména u nejnižších tříd. Od 13. století existuje řada traktátů zavrhujeících hru a požadujících její zákaz. Hazardními hrami byly i některé hry deskové, kupříkladu vrhcáby, které patřily mezi tehdejší nejrozšířenější hry vůbec. Kostky a vrhcáby byly postupem času nahrazeny stále oblíbenějšími hracími kartami. Také karetní hry provázely od počátku různé zákazy a morální odsudky. Velké oblíbenosti mezi lidmi se těšily i předchůdci pozdějších loterií, zvané „hrnce štěstí“, které provozovali kočovní majitelé, zvaní karbaníci. Slovo karban bylo označením pro věcnou loterii. Během 18. století se otázka her začala stále více dostávat do popředí zájmu státu a jeho orgánů a hazardní hry začaly být tvrdě potlačovány. Průlom do represivních zásahů státu proti hazardním hrám pak znamenalo povolení heren, provozovaných přímo státem nebo prostřednictvím nájemců. V souladu s idejemi dobového merkantilismu začaly být loterie využívány k hospodářským účelům státu. Číselné loterie byly nejprve pronajímány a koncem 18. století pak zestátněny. Podmínky a způsob číselné loterie byly v 19. století upraveny v loterním patentu císaře Františka I. z roku 1813. Vedle oficiální loterie existovala i pokoutní, tzv. modrá loterie a dále pak byla na území Rakouska zřízena i státní dobročinná loterie. Za určitých podmínek mohly loterie pořádat i soukromé osoby, různá sdružení a spolky, vždy se však jednalo o loterie věcné. Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 převzal stát kromě jiných institucí starého Rakouska i stávající loterie. Po únorových událostech roku 1948 byly zrušeny všechny soukromé sázkové podniky a na základě usnesení vlády z května 1948 nahrazeny monopolní státní organizací – Státní sázkovou kancelář (STASKA). Její činnost byla ukončena po pěti letech. V roce 1956 předložil vládě návrh na obnovení organizovaného sázení Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport. Vláda tento návrh přijala a vyslovila souhlas se zřízením sázkového podniku. V srpnu 1956 byla vydána zřizovací listina podniku SAZKA, jehož úkolem bylo organizování sázek na výsledky sportovních utkání. Rok 1989 pak přinesl mnohé změny i do zábavního průmyslu. Významné bylo zejména přijetí zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, který opět umožnil v této oblasti konkurenci. Po roce 1989 se také staly velmi oblíbenými výherní automaty. Celkově je nabídka nejrůznějších loterií a her v dnešní době značně široká a stejně jako v minulosti poskytuje zábavu a napětí, přičemž ale nelze opomenout, že může být i zdrojem nejrůznějších nebezpečí.

Ve své práci se zaměřuji na loterie a hry v oblasti trestního práva. Daná problematika se však dotýká i jiných právních odvětví. Z důvodů komplexnějšího pohledu na dané instituty se proto po úvodním vymezení relevantních pojmů věnuji nejdříve úpravě loterií, her a sázek v oblasti práva soukromého a poté úpravě veřejnoprávní. Trestněprávní úprava, která je pro tuto práci stěžejní, je následně zařazena do samostatné kapitoly, a to právě z důvodů jejího významu, ačkoli dle obecné systematiky by jinak měla být zahrnuta do úpravy veřejnoprávní.

V navazujících kapitolách jsem se již zaměřila na konkrétní jednání, která je možné podřadit pod skutkovou podstatu § 118 a trestního zákona. Poslední část mé práce je věnována negativním společenským jevům, které souvisejí s hazardními hrami a to především problematice tzv. patologického hráčství.